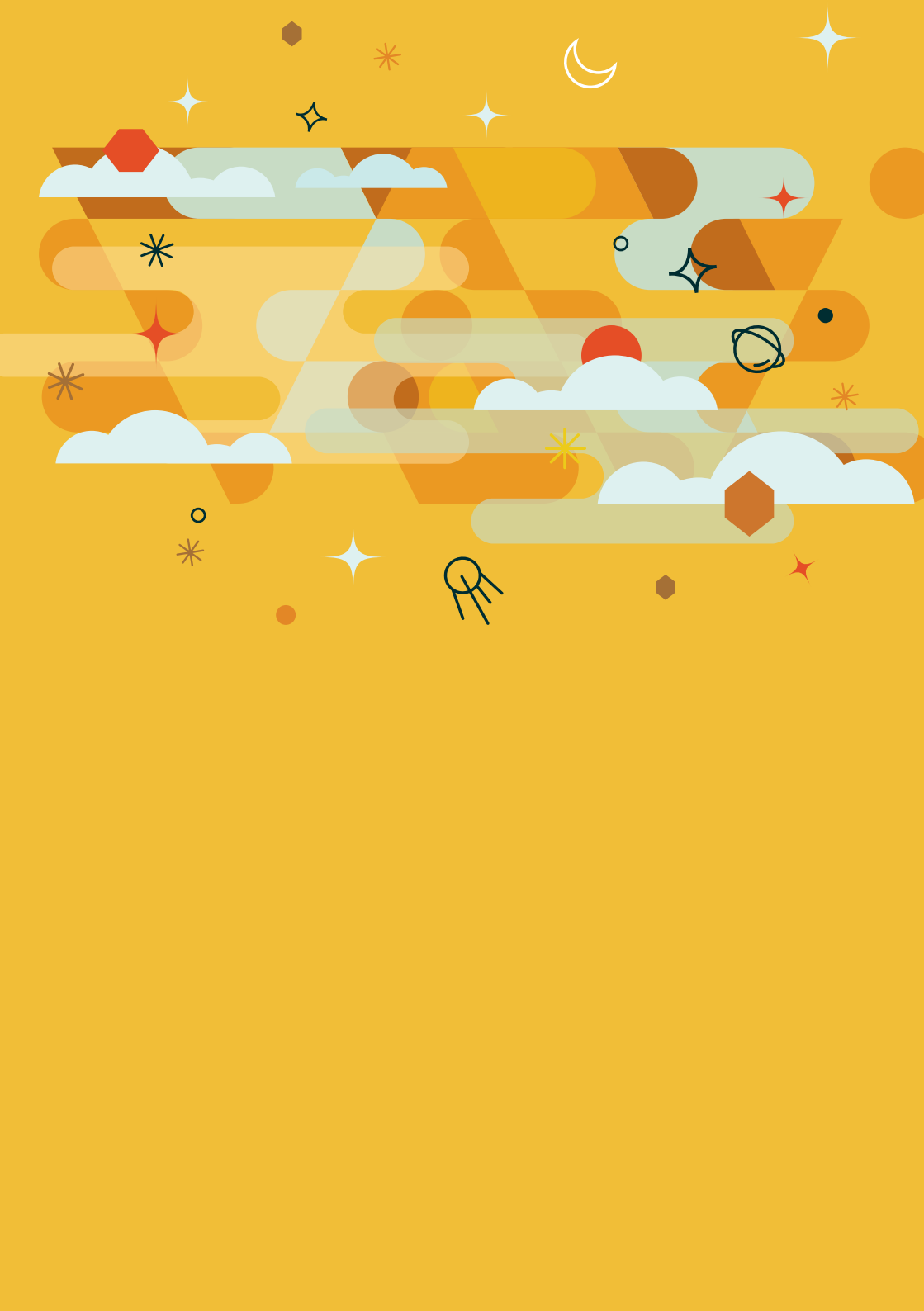

TEHETSÉGES MAGYAROK, MAGYAR TEHETSÉGEK

Középpontban a Nemzeti Tehetség Program

NOVÁK KATALIN

Család-és ifjúságügyért felelős
államtitkár

Tehetséges a gyermekem! - fontos felismerés. De mit is jelent a tehetséges gyermek? Milyen lehetőséget, milyen feladatot, milyen örömet, milyen terhet jelent ez neki, a családnak, a pedagógusoknak, a társadalomnak?

Tudjuk: a tehetség önmagában, szorgalom, kitartó munka, elszánás nélkül kevés. És fordítva: a szorgalom tehetség nélkül sem vezet ugyanolyan eredményre. Támogató közeg, hosszú távú figyelem nélkül azonban a szorgalmas tehetség is nehezen tör utat magának.

Magyarország gazdag ország. Nem azért, mert dúskálunk az értékes ásványkincsekben, hanem a tehetséges magyar művészek, sportolók, tudósok teszik azzá. Ha fellapozzák ezt a kiadványt, olyan fiatalokkal találkozhatnak, akik kiemelkedően teljesítenek a maguk területén, és olyan szakembereket ismerhetnek meg, akik ezeket a tehetségeket felismerik, terelgetik, támogatják.

A kormányzat dolga pusztán annyi, hogy megfelelő kereteket teremtsen, hogy tekintse kiemelt feladatának a tehetséggondozást, a tehetséges magyar fiatalok felkarolását. Ezen dolgozunk. Erről szól a Nemzeti Tehetség Program is, mely hosszú távú, stabil kereteket és minden eddiginél több forrást biztosít a tehetséggondozásnak.

Azért dolgozunk, hogy amikor megszületik Önben a felismerés, hogy tehetséges a gyermeke, tudja, hova forduljon, találjon támogató közegre, és érezze azt, hogy a tehetség lehetőség. Lehetőség a gyermeknek, a családnak, a társadalomnak.

Magyarország egyik legnagyobb kincsét azok a tehetséges gyermekek adják, akik szárnyalni képesek, ha megkapják a személyre szabott, szakszerű és egyedi támogatást. Ezeknek a fiataloknak a folyamatos segítése a nemzet egészének kiemelten fontos érdeke és feladata. A tehetségek gondozása és fejlesztése az innováció és a kreativitás ösztönzését, az esélyteremtést és a hátrányos helyzet leküzdését, az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességét, a társadalmi mobilitást, a gazdasági növekedést, a versenyképességet, valamint a közösségek és az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálja.

A Magyar Országgyűlés 2008-ban ötpárti konszenzussal úgy határozott, hogy egy átfogó nemzeti, gazdasági, esélyteremtő és társadalomépítő programot hoz létre **Nemzeti Tehetség Program** néven.

A program 20 évre (2008 és 2028 között) kiemelt feladatokat határozott meg a tehetségsegítésben és a tehetséggondozásban.

A Nemzeti Tehetség Program alapvető stratégiai célkitűzése a tehetséges fiatalok megtalálása, folyamatos segítése és a tehetség hasznosulásának elősegítése.

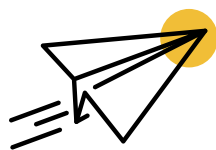
A NEMZETI TEHETSÉG PROGRAM STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSE:

a tehetséges fiatalok megtalálása

a tehetséges fiatalok folyamatos segítése

a tehetség hasznosulása

A tehetség meghatározására jelenleg sokféle megfogalmazás van, leginkább a különböző modellek alapján kerül definiálásra, a szakirodalom igen sokszínű. A Nemzeti Tehetség Programban a köznevelési törvény által meghatározott definíció használt.

A tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Ugyanakkor a Nemzeti Tehetség Program nemcsak a köznevelésben azonosítható tehetségeket és a köznevelésben megvalósuló tehetségsegítő programokat támogatja, hanem ennél is szélesebb a célcsoportja. A programban megfogalmazottak szerint a hagyományos tehetségsegítés a kora gyermekkortól a munkába állás és a tehetség hasznosulásának kezdetéig (nagyjából 35 éves korig) tart.

DR. GORDON GYÖRI JÁNOS

Az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Intézetének habilitált egyetemi docense; **kutatási területe:** hazai és nemzetközi tehetség-gondozó programok

Nagyon nehezen meghatározható, hogy mi a tehetség, és ez többek között két dologból fakad. Az egyik az, hogy a tehetség az élet minden területén előfordulhat, minden olyan területen, ami a társadalmakban, a kultúrában, a mindennapi életünkben megtalálható. Ez lehet a sütés-főzés, az irodalom, a filozófia területe, de lehet valaki pl. tehetséges nyomozó vagy forgalomirányító is. Mivel szinte megszámlálhatatlanul sok és sokféle terület létezik az emberi közösségek életében, ezért nagyon nehéz néhány mondatban összesűriteni a tehetség fogalmát.

A másik ok, ami miatt nincsen egyértelmű meghatározás, hogy nem objektív dolgokról, hanem társadalmilag megformált jelenségről beszélünk. A társadalmi, kulturális környezet azonban folyamatosan változik, így ezzel együtt időről időre átalakul a tehetség jelensége és fogalma is. Nagyon nehéz tehát egyetlen olyan meghatározást adni, amely alapján minden kétséget kizárólag kijelenthető, hogy „ez a tehetség”, amely érvényes a zenésztől a szakácsig, Budapesttől Új-Delhiig, mindenkor, mindenre és mindenkire. Ezért a tehetségnek több száz definíciója létezik, és ha még szorgalmasabban dolgoztak volna a kutatók, akkor több ezret is megalkothattak és összegyűjthettek volna.

Mégis, ha a tehetség fogalmát akarjuk körüljárni, akkor azt tudjuk mondani, talán az az állandó eleme e jelenségnek, hogy akkor tehetséges valaki az élet valamilyen területén, ha a kultúra valamilyen területén olyan nivójú dolgot képes létrehozni, amit mások nem hoznak létre, és aminek a haszna úgy tűnik, hogy egy közösség számára pozitív irányban jelentős. Fontos tehát, hogy a tehetség mögött mindig ott van a kimagasló teljesítmény, vagy legalábbis az, hogy az adott személy képes lehet egy ilyen teljesítményre.

A hazai tehetséggondozás hagyományos színterei, a köznevelési és a felsőoktatási intézmények, különösen az iskola, a kollégium, a tudományos diákkörök és a szak-kollégiumok mellett az utóbbi évtizedekben számos szervezet, intézmény és program alakult a tehetséggondozás, tehetségsegítés megvalósítására, támogatására. A Nemzeti Tehetség Program keretében a sikeres kezdeményezések és a folyamatosan működő, eredményes tehetségsegítő programok támogatása mellett az elmúlt évben számos új intézkedés jelent meg, melyek ezen programok hatékonyabb végrehajtását hivatottak elősegíteni.

A tehetségek felkutatása, azonosítása, majd folyamatos segítése mellett, amely történhet közvetlen támogatások, ösztöndíjak formájában, vagy akár különböző tehetségsegítő programok támogatásán keresztül, nagyon fontos alapelve a programnak, hogy erősítse a tehetséges fiatalok társadalmi felelősségvállalását, és ehhez kapcsolódóan

azt, hogy a tehetséges magyar fiatalok tudásukat és tehetségüket hosszú távon Magyarországon kamatoztassák.

A program nemzetgazdasági értelemben kimutatható jövedelemtöbbletet eredményez, megvalósítása alapvető nemzeti érdek, így a végrehajtás során a kormányzat jelenléte indokolt. Ugyanakkor az állami szerepvállalás mellett a megvalósítás során sikeres együttműködés valósul meg a tehetséggondozó programok lebonyolításában már komoly tapasztalatot szerzett szervezetekkel.

A tehetségszűrés nagyon sokszínű, hiszen befolyásolja többek között a korosztály, a földrajzi elhelyezkedés, az érdeklődési terület és a szociális helyzet.

DR. BALOGH LÁSZLÓ

Nemzetközileg elismert tehetségkutató, a Debreceni Egyetem professzora, 29 önálló kötet szerzője, a Magyar Tehetségszűrés Szervezetek Szövetségének elnöke

A fejlesztő munkának egyik kritikus pontja, hogy idejében kezdjük el a tehetségigéreték keresését és fejlesztését. Például a zenei, matematikai és bizonyos mozgásbeli tehetség már óvodáskorban megjelenhet. Sokféle speciális tehetség csak későbbi életkorban nyilvánulhat meg. Az óvodáskor általában véve csak „kereső korszaknak” tekinthető a tehetségfejlesztésben: olyan foglalkozásokat kell biztosítanunk a gyerekek számára, amelyek során kipróbálhatják magukat. Nagyon fontos, hogy ebben a korban még nem szabad „elkülöníteni” a tehetségesnek látszó gyerekek csoportjait.

A kisiskoláskor már több lehetőséget kínál a tehetségek keresésére, de ekkor is óvatosan kell eljárunk. Abból kell kiindulnunk, hogy ez a periódus döntően – a későbbi intenzív intellektuális tehetséggondozást tekintve – „alapozó korszaknak” tekinthető: ezekben az években elsősorban a tehetség általános képességeihez tartozó elemei (például fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák, magas szintű logikai képességek stb.) fejlődhetnek intenzíven.

Igazából a felső tagozat, illetve az ennek megfelelő gimnáziumi osztályok lehetnek szinterei a hatékony tehetségkeresésnek és a speciális tehetségfejlesztésnek az intellektuális szférában. Ez az a kor (11-13 évesek), amelyben a kutatások és a gyakorlati tapasztalat szerint is, már többnyire megjelenik az intellektuális szférában is a speciális tehetség. Fontosak ebben a folyamatban a „kereső programok”, amelyekben természetesen már a fejlesztés is elkezdődik. Ettől a korszaktól kezdve már a pszichológiai vizsgálati módszerek (pl. általános és speciális képességek mérése, érdeklődésvizsgálat, motivációs kérdőív stb.) is fontos szerepet játszanak a tehetségek keresésében, azonosításában.

A középiskola felső éveiben (14-19 év között) a tehetségkeresési és azonosítási módszerek még kiterjesztettebben alkalmazhatók. A sokféle tehetségazonosítási módszer eredményeként ez a kor adhat igazán teret a hatékony intellektuális tehetségfejlesztéshez. Ehhez sokféle szervezeti forma áll rendelkezésre: iskolai és iskolán kívüli gazdagító programok, fa-

kultáció, tagozatok, speciális osztályok stb. Fontos azonban, hogy a programok ne legyenek túlzottan speciálisak, ne eredményezzenek már ebben a korban „szakbarbárságot”. Fontos az is, hogy a középiskolás korszak utolsó éveire találjuk meg a fiatal igazi értékeit, s ezen a vonalon próbáljuk előkészíteni a felsőfokú tanulmányokra. Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a kiemelkedő tehetségek speciális fejlesztésében a felsőoktatásban tudjuk a pontot az i-re feltenni!

A Nemzeti Tehetség Program meghatározott stratégiai céljai kétéves cselekvési programok keretében kerülnek megvalósításra. A rendelkezésre álló összegből pályázati úton részesülhetnek támogatásban a tehetségek felkutatását és fejlesztését célzó programok és – 2015-től – a kiemelten tehetséges fiatalok. Tehetségsegítő programok megvalósítására pályázatot a köznevelési intézmények, a felsőoktatási intézmények, a tehetséggondozással foglalkozó civil szervezetek és nonprofit gazdasági társaságok nyújthatnak be.

A Nemzeti Tehetség Program pályázatait támogatást biztosítanak a hazai tanulmányi és művészeti versenyek megrendezéséhez, a magyar fiatalok nemzetközi versenyeken történő megmérettetéséhez, a tudományos diákköri mozgalom és műhelyeinek működéséhez, szakkollégiumi programokhoz, valamint kulturális, természettudományos, matematikai és műszaki tehetségprogramok, nyári táborok megszervezéséhez. A pályázatok egy része a határon túli magyarság körében létrejött tehetségsegítő programok támogatására, illetve a magyarországi és a határon túli intézmények közti együttműködés elősegítésére irányul.

SZÉCSI KATA

A Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont 11. osztályos tanulója; a Nemzeti Tehetség Program által támogatott Marie Curie tehetség szakkör felfedezettje

A tanár személye sokszor sokkal fontosabb, mint maga a tantárgy. Lényeges, hogy meghatározó élményt adjon, és hatni tudjon ránk. Tavaly az országos szónokversenyen nyolcadik lettem, tehát a kémia mellett az irodalomtanárom is nagy hatással van rám, őrlődöm is azon, hogy melyik területet válasszam. Egy biztos, az emberi példájukat magammal viszem majd, bárhogym is döntsek.

Szerintem különösen fontos a gyermekek családi helyzete, mert a tehetséggondozás a nevelés része. Ahogyan a szülők a legbizalmasabb kapcsolatban figyelik gyermekeik fejlődését, meg kell találniuk azt is, hogy miben tehetségesek azok. Ha pl. valamiben kiemelkedő képességű a gyermek, akkor tőlük kapja meg az első támogatást. Azt hiszem, igazán tehet-

séges csak az lehet, aki biztos családi háttérrel rendelkezik. A hátrányos helyzetű diákokkal foglalkozó programokban is először a biztos hátteret próbálják megteremteni a gyerekek számára.

A szülő és a tanár feladata, hogy közösségben tartsák a tehetséges tanulókat. Ha valaki valamiben kimagaslík a többiek közül, azt a közösségnek és magának a diáknak is nehéz kezelnie. Lényeges, hogy a tehetséges tanuló se gondolja magát felsőbbrendűnek. Érezni kell, hogy ez egy szolgálat, mert az, hogy tehetséges vagyok, nem a saját érdemem, és ezzel nekem is rengeteg munkám van.

A tehetség nem magánügy, hanem a család, az iskola, a kortárs közösség, végső soron a társadalom közös ügye és felelőssége. A sikeres tehetséggondozás alapja a tehetséggondozók és a család együttműködése. A szülő bevonása a tehetségsegítésbe elengedhetetlen eleme a tehetséggondozásnak. Általánosságban elmondható, hogy a szülőknek alapvető a szerepük gyermekük sikerében, támogatásuk nélkül a tehetséggondozásnak csak időszakos hatása lehet.

KOVÁCSNÉ DR. NAGY EMESE

Okleveles agrármérnök, angol nyelvtanár; a hejőkeresztúri IV. Béla Általános Iskola igazgatója; a Komplex Instrukciós Program meghonosítója; a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjének tulajdonosa

Vannak tehetségterületek (például zenei vagy akár a matematikai is), amelyek nagyon hamar felismerhetőek, és vannak olyanok is – különösen a hátrányos helyzetűek körében –, amelyeket meglehetősen nehéz beazonosítani, mondhatnám a környezet segítő szándéka és lépései nélkül szinte lehetetlen.

Egy óvodásnál rendkívül fontos az óvónő és a szülő véleménye, míg a későbbi korosztály tekintetében a különböző azonosító teszteknek lehet kiemelt szerepe. Ehhez azonban gyorsan hozzátesszem, hogy a pedagógus vagy szakember és a gyerek közös tevékenysége szintén sok információt nyújt a tehetség felismeréséhez. Kicsi korban semmiféleképpen nem javaslom a gyerek kiemelését a saját korosztályából. A hátrányos helyzetű gyerekek esetében ez egyébként is nehezen kivitelezhető. Ideálisnak azt tartom, ha társaival együtt fejlődik, így ennél a korosztálynál inkább a dúsításra helyezném a hangsúlyt. Természetesen nem vonatkoztathatunk el a gondozott személytől, hiszen ismerünk olyan tehetséges zenészt, aki már kicsi gyermekkorában képes volt órákat, akár fél napokat is a hangszer mellett tölteni, mivel ez felelt meg a komfortzónájának.

Egy kilencgyermekes családban felnövő tanulónk hazai bajnok lett dómajátékból. Ezzel nem csak azt szeretném jelezni, hogy a kislány egyéni fejlesztése, tehetséggondozása ezen a

területen rendkívül indokolt volt, hanem azt is, hogy az iskolai követelményeket tekintve is jól teljesített. Az anyuka azonban nem támogatta gyermeke középiskolában való továbbtanulását. Gondoljuk végig, hogy milyen erőket kellett leküzdenie a kislánynak és milyen erőket kellett mozgósítania a pedagógusoknak, hogy a gyerek tehetsége utat törhessen.

Bármilyen is a (tehetséggondozó) rendszer, azt úgy kell megszervezni, felépíteni, hogy a programok minél szélesebb körben ériék el a gyerekeket, a különleges helyzetű csoportokat, így a hátrányos illetve a leghátrányosabb helyzetű településeken élőket, a sajátos nevelési igényű csoportokat, az etnikai kisebbségben élőket és a kiemelkedő valamint átütő tehetségeket is. Szervezzünk integrált és komplex programokat!

Abban a tekintetben, hogy egy nemzet hogyan használja ki a lehetőséget, hogyan építi fel tehetséggondozási hálózatát, abban vannak eltérések, és ez a felismert és gondozott tehetségek számában is megmutatkozik.

A Nemzeti Tehetség Program keretében megvalósuló komplex tehetséggondozó programok a kora gyermekkortól a felnőttkorig segítik a művészetek, a tudományok, és a sport területén a fiatalokat. Különös figyelmet fordít a program az esélyteremtés, az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségének biztosítására, és ennek megfelelően a tehetségek speciális csoportjaira. Konkrét célcsoportként jelennek meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a roma, valamint a fogyatékossgal élő tehetséges gyermekek és fiatalok. Számukra a program keretében 2009 óta folyamatosan hirdetnek pályázati felhívásokat.

A speciális képességek adják meg a tehetség jellegzetességét. A tehetség sokszínűségéből fakadóan mára számos módszer áll rendelkezésre, hogy a tehetséget felkutassuk, azonosítsuk, és ezt követően folyamatosan segítsük. A módszerek leggyakrabban a Gardner-féle hét egymástól független emberi intellektuális képességsoporra alapozottan kerülnek kidolgozásra.

A Nemzeti Tehetség Program az előbb említett csoportosítást figyelembe véve támogatást nyújt a **nyelvi** (pl.: anyanyelvi és idegen nyelvi programok), a **zenei** (pl.: mindenféle ének-zenei program), a **matematikai-logikai** (pl.: matematikai szakkör, IQ-klub, sakk és más logikai tevékenységek, tanulási stratégiák fejlesztése, illetve a máshova nem sorolható közismereti tantárgyakhoz kötődő gazdagító programok), a **vizuális-téri** (pl.: képzőművészeti, filmművészeti foglalkozások, kézügyességet igénylő szakmai tevékenységek, népi mesterségek), a **testi-mozgásos** (pl.: sportprogramok, tánc-, mozgáskultúra), a **szociális-interperszonális** (pl.: drámafoglalkozások, színjátás, kommunikációs foglalkozások, vezetői kompetenciák fejlesztése), és az **intrapersonális** (pl.: önismereti foglalkozások) programok megvalósulására.

A GARDNER-FÉLE KÉPESSÉGCSOPORTOK

nyelvi

zenei

matematikai-logikai

vizuális-téri

testi-mozgásos

szociális-interperszonális

intrapersonális

A továbbiakban néhány olyan sikertörténet kerül bemutatásra, amelyek életkortól függetlenül a kitartó munka és a tehetség összekapcsolódását reprezentálják. Ezek a példák is jelzik, hogy tehetséges fiataloként, már 12 évesen is lehet a nemzetközi élvonalba kerülni zongoristaként, síkfutóként, vagy szakmák tanulójaként is, ha van hozzá megfelelő szakmai és emberi támogatás.

KUNFALVI MELINDA

22 éves abonyi virágkötő, a szakmák olimpiájának is nevezett világversenyen (WorldSkills 2015) képviselte hazánkat

Ebben a szakmában először is színérezekre van szükség, de a kézügyesség is nagyon fontos. Nekem például mindig az összes ujjam másfelé áll, mindig szorít valamit, önálló életet él.

Aztán az utóbbi időben jöttem rá arra, hogy az egészhez bátorság is kell. Bátorság kell ahhoz, hogy pl. összerakjam a lilát a pirossal és a pinkkel, mert egy ilyen készítményben ezek a színek nagyon jól mutathatnak együtt. Az arányokat is látni kell, mert nincs idő méregetni.

Kartonpapír, ragasztópisztoly és drót felhasználásával szinte bármit meg lehet valósítani. Fel szoktunk használni terméseket, magokat, tollakat, faanyagot, papírt, vasanyagot, üveget, gyümölcsöket, és szögeket is, ha pedig versenyszinten gondolkodunk, akkor szinte minden hasznosítható.

A virágkötészet gyorsan fejlődik, és állandóan megújul, akárcsak a ruhadívat, ezért figyelni kell a trendeket.

BOROS MISI

12 éves pécsi zongoraművész, a közmédia *Virtuózok* című műsorának korosztályos győztese

Hároméves voltam, amikor gitárt kértem karácsonyra, négyéves, amikor a bátyámmal, Danival együtt kaptunk egy pianínót. Rögtön elkezdtem a billentyűkkel játszani, saját dallamokat kitalálni, akkor és így jött elő a zene iránti szeretetem. Ötévesen a szüleim beírtak a pécsi Liszt Ferenc Zeneiskola előkészítő osztályába, és hatéves korom óta tanulok zongorázni Megyimóreczné Schmidt Illdikó tanárnőnél, akinek nagyon sokat köszönhetek.

Újabban hegedülni is tanulok, nagyon élvezem a gyakorlást, de azért szakítok időt másra is. Szeretek sportolni. Gyakran úszom, jégkorongozom, illetve ha marad időm, akkor teniszesez.

Szüleim egész kicsi korunk óta segítettek minket a bátyámmal abban, hogy megtaláljuk azt a tevékenységet, amiben tehetségesek vagyunk. Amikor látták, hogy engem a zene érdekel a legjobban, akkor ebben támogattak. Megtaláltam azt, amit igazán szeretek!

Iskolám, a pécsi Jókai Mór Általános Iskola is mindenben támogat engem.

A tehetségkutató műsort követően nagyon sok felkérést kaptam, nemrég Japánban léptem fel, de New Yorkban, Párizsban, Brüsszelben, Milánóban, és Zürichben is játszottam már. Ebben az évben a Nemzeti Filharmonikusok mellett a Szegedi és a Miskolci Filharmonikusokkal is fellépek, de Franciaországba és Svédországba is kaptam meghívást.

A többi fiatal számára azt üzeném, hogy bármit is csinálnak az életben, azt szeretettel és kitartással tegyék, és amit csinálnak, azt ne munkának, hanem játéknak fogják fel, hiszen ez a lényege az egésznek: a játék.

KÖNYE IRMA

Sokszoros magyar bajnok sprinter,
sprint-gát edző

Nekem nem volt családom, és a Fóti Gyermekvárosban nevelkedtem öttől tizennyolc éves koromig. Először kézilabdáztam, aztán a testnevelő tanárom, Ray Erzsébet észrevette, hogy jól futok. Nyolcadikos koromban, felkészülés nélkül elindított a megyei bajnokságon, és azonnal győztem 300 méteren.

1969 óta vagyok a Budapesti Honvéd igazolt versenyzője, majd 1982 óta edzője.

Általában 8-9 éves korban érkeznek hozzám a gyerekek. Az első másfél évben csak a mozgásukat figyelem, és megtanítom őket futni. Nincs reménytelen eset, mert ha valaki gyors, akkor még bajnok is lehet belőle. Jelenleg összesen 60 gyerekkel foglalkozom, ebből 25 versenyző, a többiek egyszerűen csak jól érzik magukat nálam.

Csak akkor tehetséges valaki, ha mindezt felszínre is tudja hozni. Hiába fut az edzésen valaki szenzációsan, ha a versenyen képtelen ugyanazt az időeredményt produkálni.

Domika kitűnő tanuló. Szorgalmas és fegyelmezett, mindent megcsinál, amit kérek tőle, és ami a legfontosabb, maximálisan bízik bennem.

ILLOVSZKY DOMINIK

14 éves sprinter, válogatott, országos bajnok, korosztályos világ- és Európa-csúcstartó

Már hetedik éve járunk Irma nénihez a bátyámmal, és mindig várjuk a következő edzést. Egy igazi anyatigris, akit a pótanyukánknak is nevezhetnénk. Irma néni pólyázza a tehetséget, mert nem hajtja túl a gyerekeket, és fokozatosan fejleszti őket. A legfontosabb célom nem az újabb világcsúcs megdöntése, hanem hogy bemenjek 7 másodperc alá 60 méteren.

Számos tehetség kibontakoztatásának kulcsa a támogató szakember, aki felismeri és segíti tanítványát az adott területen a fejlődésben. Ezeknek a szakembereknek és színvonalas munkájuknak az elismerése kiemelten fontos. A Nemzeti Tehetség Program keretében 2013 tavaszán megalapított Bonis Bona – A nemzet tehetségeiért díjjal olyan hazai és határon túli tehetséggondozó szakemberek kaphatnak erkölcsi és anyagi elismerését, akik kiemelkedően magas színvonalú munkát végeznek a nemzet fiatal tehetségeinek kibontakoztatása érdekében. Az elmúlt években a díjat 731 magyar tehetséggondozó pedagógus és a tehetséggondozás területén tevékenykedő civil szervezet szakértője vehette át.

OLÁH GÁBOR

A Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont kémia tanára, vegyészmérnök; Bonis Bona – A nemzet tehetségeiért díj – 2013, a Tehetségek Szolgálatáért életműdíj, Rátz Tanár Úr Életműdíj

Az egyetlen női és kétszeres Nobel-díjas Madame Curie azt mondja, hogy mindnyájunkban van tehetség. Azt vallom, hogy Isten talentum nélkül senkit nem enged ebbe a világba, lehet, hogy valaki kettőt kapott, vagy hármat, vagy ötöt, de mindnyájan kaptunk valamilyen tehetséget. Akinek több van, annak nagyobb a felelőssége.

A pedagógus szemlélete, életkedve hat a diákokkal való munkában. Fontos a bátor kérdezés, a felfedeztető tanulás, és hiszem azt, hogy a tehetséges nevelőknek hamarabb lesz tehet-

séges diákja. Figyelni kell arra, hogy a diákok elfogadottak legyenek, boldogok legyenek, a nehézségek ellenére is higgyenek abban, hogy ők tehetségesek.

„A tudomány gyökerei keserűek, gyümölcsei édesek.” Nekem tanárként is fel kell vállalnom, hogy elmondjam, hol voltak keserűek és hol édesek.

DR. VÁRKUTI ANNA

A balatonalmádi Magyar-Angol Tannyelvű Gimnázium és Kollégium biológiateanára;
a Tehetségek Szolgálatáért életműdíj – 2015

A saját kutatásaim is igazolták, hogy azoknak a középiskolásoknak, akik éveken át tanulták angol nyelven a biológiát, elsősorban az ábra- és szövegértésük fejlettebb, mint azoknak, akik csak magyarul tanultak.

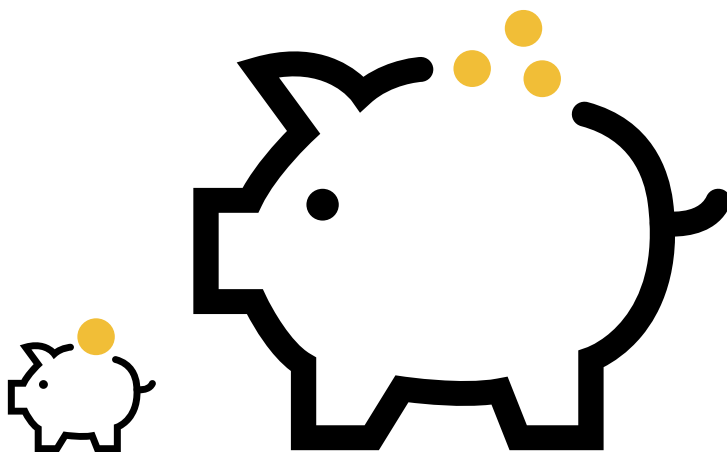
A tanár feladata egyszerű, de nagyon sokrétű is. Vegye észre a tanítványai között azokat, akikben ott rejlik a tehetség, és segítse a tudásszomjuk kielégítését. Tegye elérhetővé számukra az információkat, ha kell magyarázattal, szakirodalom ajánlásával, adjon nekik érdekes gyakorlati és elméleti feladatokat, támogassa ötletekkel önálló kutatásaikat, találja ki, hogy mi az, amiben leginkább fejlődniük kell. A kiemelkedő képességű tanuló örül az ilyen segítségnek és még elkötelezettebbé teszi. A tanár-diák kapcsolatban a szakmán túl az emberi-érzelmi tényezők is rendkívül fontosak.

A Nemzeti Tehetség Program pályázatainak lebonyolításában hatékonyan és eredményesen működik együtt a szakmai koordinációt végző Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI), valamint az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő (EMET). A pályázati kiírásokról friss információt az EMET honlapján, a www.emet.gov.hu oldalon, a Nemzeti Tehetség Program menüpontban találhatnak az érdeklődők.

Az eddigi cselekvési programokban (2009 és 2015 között) több, mint 7 500 pályázat nyert támogatást, a megítélt hozzájárulások összege több, mint 9,4 Mrd forint volt. A támogatásokból 2009 és 2014 között évente 300-350 ezer tehetséges magyarországi és határon túli fiatal vehetett részt tehetsége kibontakoztatását segítő programban, amely szám a 2015. évi pályázatok eredményeként tovább növekszik majd. Ez jelentős szám, és hatalmas felelősség. Ilyen magas számban elért fiatal, tanuló és gyermek

fejlesztése esetén nagyon komoly szakmai monitoringra és minőségbiztosításra van szükség annak érdekében, hogy a forrás hatékonyan és jó minőségben kerüljön felhasználásra, és a résztvevő tehetséges diákok a lehető legjobb támogatást kaphassák. A sikeres kezdeményezések és a folyamatosan működő, eredményes tehetségszolgáltató programok támogatása mellett az elmúlt évben számos új intézkedés jelent meg, melyek ezen programok hatékonyabb végrehajtását hivatottak elősegíteni. A Nemzeti Tehetség Program céljainak megvalósítására egyrészt a hazai, állami költségvetésben rendelkezésre álló forrás, másrészt az Európai Unió fejlesztési forrásai szolgálnak.

Az elkövetkező öt évben (2016-2020) e célra a fejlesztési források keretében 6,5 milliárd forint áll majd rendelkezésre. A hazai források alapja az 1%-os adó állampolgári felajánlása. Az adóbevallás során bárki nyilatkozhat úgy, hogy adója 1 %-át a Nemzeti Tehetség Programnak ajánlja fel. (A Nemzeti Tehetség Program technikai száma: 1823). Az adófizetők által felajánlott 1%-okból összegyűlt összeget a kormány a központi költségvetésből kiegészíti. Ez lesz a Nemzeti Tehetség Program adott évi költségvetési forrása.

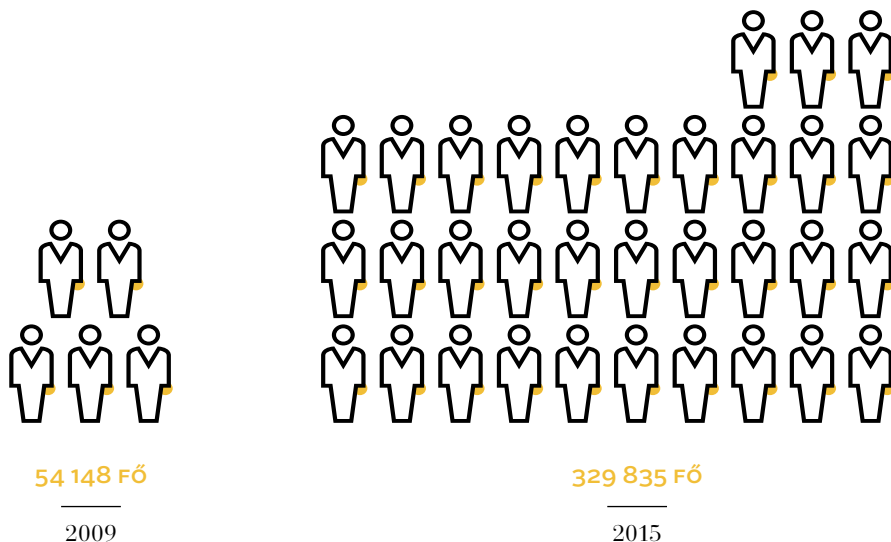
443 000 000 Ft

2009

2 800 000 000 Ft

2015

A Nemzeti Tehetség Programra a nemzeti költségvetésben rendelkezésre álló forrás a 2009-ben jegyzett 443 000 000 forintról 2015-re 2 800 000 000 forintra nőtt

Az 1%-ot feljárnók száma 2009 és 2015 között
54 148 főről 329 835 főre emelkedett.

A 2015-ös év több szempontból is mérföldkő volt a hazai tehetséggondozó programok történetében. A Nemzeti Tehetség Program célkitűzéseinek megvalósítására 2015-ben az eddigi évekhez képest jelentősen nagyobb forrás állt rendelkezésre. A megnövekedett forrásmennyiség biztosítja a tehetséggondozási folyamatok folytonosságát, olyan programok támogatását, amelyek lehetővé teszik, hogy a tehetséges magyar fiatalok tudásukat és tehetségüket hosszú távon Magyarországon kamatoztassák. Emellett 2015-ben a Nemzeti Tehetség Program intézkedései között az eddigi rendszerből hiányzó, új programelemek is megjelentek.

Ezek közül ki kell emelni, hogy 2015-ben nyílt először lehetőség arra, hogy a kivételesen tehetséges magyar fiatalok egyedi fejlesztésükhöz ösztöndíj támogatásban részesüljenek. 2015 év végéig 449 a művészetek, a sport, valamint a tudomány területén kiemelkedően tehetséges fiatal részesült a Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíjban. Az ösztöndíj támogatást a díjazottak felhasználhatják tanulmányaik, továbbképzésük finanszírozására, vagy a korábban számukra nem elérhető tárgyi eszközök - például hangszerek, tudományos segédeszközök - megvásárlására is.

TURI GÁBOR

Nemzet Fiatal Tehetségeiért ösztöndíjas;
13 éves labdarúgó

Az óvodában kezdtem el kosárlabdázni, innen vándoroltam át a labdarúgás területére.

A III. Kerületi TVE csapatához 10 éves koromban csatlakoztam. Hátvéd vagyok, bár korábban csatárként is bevetettek, de a védekezés a legfőbb erősségem. A csapatom jelenleg az első helyen áll a bajnokságban, ami nagyon jó dolog.

Kedvenc játékosom a magyarok közül Kleinheisler László, aki nemzeti hős lett a norvégok elleni Európa-bajnoki pótselejtezőn, és egyébként ő is itt nevelkedett.

Az ösztöndíj összegéből tudjuk finanszírozni a labdarúgáshoz elengedhetetlen eszközöket, a tagdíjat és az utazást.

Szeretnék a klub felnőtt csapatában játszani. Idővel nagyobb csapatokban, illetve a magyar válogatottban is szeretnék pályára lépni, de addig rengeteget kell még fejlődnöm. Kitartónak kell lennem és sokat kell edzenem.

KURALI ANIKÓ

Nemzet Fiatal Tehetségeiért ösztöndíjas;
28 éves biológus-ökológus

Jelenleg tudományos segédmunkatársként dolgozom az MTA-nál, ahol kutatótársaimmal kétélttűeken, egészen pontosan farkatlan kétélttűeken, azaz békákon végzünk vizsgálatokat.

Önkéntesként évekig dolgoztam a Fővárosi Állat- és Növénykertben, valamint a Margitszigeti Vadaskertben is. Tehát már tizenévesen elköteleződtem a biológia és a természetvédelem mellett. A Nemzet Fiatal Tehetségeiért ösztöndíjból tudom finanszírozni a részvételem egy neves németországi konferencián. Itt a hondurasi kutatásom eredményeit fogom előadni a szakma képviselőinek.

A jövőben szívesen alapítanék egy természetvédelmi civil szervezetet, illetve nagyon szívesen adnám tovább eddigi tapasztalataim, lelkesedésem.

PIRISI MÁTÉ

Nemzet Fiatal Tehetségeiért ösztöndíjas;
19 éves, több hangszeren játszó népzeneész

Az egész családban én vagyok az első, aki a zenei pályát választotta. Sok mindent kipróbáltam, mire elkezdtem klarinétozni. Kungfuztam, festettem, kézilabdáztam, táncoltam, és több hangszeren is játszottam. Korábban klasszikus és jazz-zenét tanultam, de két nyári tábor alkalmával is belekóstolhattam a népi klarinétozásba, és akkor tetszett meg igazán a dolog. Aztán a váci Pikéthy Tibor Zeneművészeti Szakközépiskolában tanultam, és elköteleztem magam a zene iránt. Nagyszerű alapokat kaptam ott, és miután elvégeztem, fel is vettem a Zeneakadémiára, ahol jelenleg első évfolyamos vagyok. Ha befejezem, művésztanár leszek, több hangszerrel, klarinét-tárogatóval és népi furulyával szeretnék foglalkozni.

Az ösztöndíjat hangszervásárlásra kaptam: egy nagy vágyam válik valóra azzal, hogy rövidesen szaxofont tudok majd venni az összegéből.

Szeretni kell azt, amit az ember csinál, aztán a szorgalom is nélkülözhetetlen, és sok koncentrált gyakorlás kell hozzá. Ezekon kívül szükséges még egy harmadik dolog is, amit Salvador Dali sem körvonalazott pontosan, de megalkotta paranoia-kritikai módszerét. Ez egy homályos érzet, és valami ilyesmi kell ahhoz, hogy valaki igazán kifejező művésszé váljon.

TEHETSÉG FÓRUM – TEHETSÉG ROADSHOW

A Nemzeti Tehetség Program népszerűsítését, a program megismerését célzó rendezvények a program elindulása óta részei a hazai tehetséggondozásnak.

A roadshow formájában megszervezésre kerülő tehetség fórumokon az érdeklődő fiatalok és szüleik interaktív kiállítási standokon ismerkedhetnek meg a környék különböző oktatási intézményei által nyújtott tehetséggondozási lehetőségekkel. Ezzel párhuzamosan az iskolái tanuló előadásokkal, fellépésekkel mutatkozhatnak be a helyi közönség előtt. A szekciótermekben lehetőség nyílik készségfejlesztő játékok kipróbálására, interaktív foglalkozásokra és szakemberekkel történő beszélgetésekre, valamint országosan ismert jó gyakorlatok megismerésére.

Egy-egy rendezvényen hét-nyolc megyei (a környékbeli településeken működő) oktatási intézmény ismertetheti meg érdekes és színes programját.

A rendezvények emellett lehetőséget kínálnak a helyszínek vonzáskörzetében működő tehetséggondozó közösségek közötti kapcsolatépítésre, valamint a Nemzeti Tehetség Program pályázati rendszerének megismerésére.

IMPRESSZUM

Készült az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával a Nemzeti Tehetség Program ITR-M-15-0001 kódjelű projektje keretében.

FELELŐS KIADÓ: Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet, Farkas Péter főigazgató

SZERKESZTŐ: Dr. Bodó Márton, Mujdricza István, Szalóki Mihály

AZ INTERJÚKAT KÉSZÍTETTÉK:
Dr. Bodó Márton, Katona Attila, Mujdricza István

FOTÓK: Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet, MTI

NYOMDA: Tibuktu Kiadó és Produkciós Iroda

A kiadványban megtalálható interjúk a későbbiek folyamán teljes terjedelmükben a www.tehetseg.net oldalon olvashatók.

A TEHETSÉG JÓ BEFEKTETÉS!

Ajánlja fel adója 1%-át a Nemzeti Tehetség Program javára!

RENDELKEZZEN ÖN IS ADÓJA 1+1%-ÁRÓL!

Amennyiben fontosnak tartja

a hazai tehetségek támogatását,

kérjük, ajánlja fel adója 1%-át

a Nemzeti Tehetség Program javára!